

Bijenwerk december 2017-januari 2018

De rubriek Bijenwerk in deze vorm maakt per januari 2018 plaats voor een nieuwe opzet. Wat er niet verandert is het periodiek op de hoogte houden van imkers over seizoensgebonden activiteiten in de volken. Ben Som de Cerff, vijf jaar lang auteur van deze rubriek gaat zich toeleggen op het BijenBlog. Meer over de aanstaande verandering is te lezen in de paragraaf *Bijenwerk in beweging*.

En verder in dit nummer:

- Sneeuw vormt geen probleem
- Het oxalen
- Kerst is ook een periode van hoop
- Bijenwerk in beweging
- Bijenwerk als papieren naslagwerk onder de kerstboom

Checklist

15 december 2017 - 15 januari 2018

- ✓ Vliegopeningen controleren
- ✓ Oxaalzuur toedienen
- ✓ Raampjes e.d. bestellen
- ✓ Mijtenval monitoren
- ✓ Onderhoudswerk kasten

Sneeuw vormt geen probleem

Losse sneeuw laat lucht door. Aan dichtgesneeuwde vliegopeningen hoef je dus niets te doen. Het houdt zelfs de koude oostenwind buiten de deur. Anders wordt het wanneer de vliegopeningen tijdens een lange koudeperiode verstopt raken door op elkaar gepakte dode bijen. Als de vliegopening verstopt is, kan deze met een stokje vrijgemaakt worden zodat de bijen weer de gelegenheid krijgen hun reinigingsvlucht uit te voeren. De bijen ruimen de dode bijen - zodra het weer het toelaat – weer op.

Voedselvoorraden op peil?

Mits je in oktober via het liften van de kasten vastgesteld hebt dat ze zwaar genoeg waren, kan er op dit moment niets mis gaan. Het voergebruik kon in oktober nog redelijk hoog liggen vanwege de aanwezigheid van een broednestje, maar november en december zijn echte rustmaanden voor de bijen. Het voergebruik ligt in het laatste kwartaal van het jaar waarschijnlijk op 4 of 5 kilo wintervoer. Nadat we de bijen met oxaalzuur behandeld hebben, is voor ons ook een rustperiode aangebroken. Zet het seizoen nog eens op een rijtje en bezin je op de plannen voor het komende bijenseizoen. En misschien moet er aan opgeslagen kastmateriaal wat onderhoud worden gepleegd.

Het oxalen

Mogelijk ligt het oxalen al weer achter de rug. Afhankelijk van de weersomstandigheden en de beschikbare gereedschappen heb je gedruppeld of gesublimeerd. Beiden zijn zeer effectief vanwege het ontbrekende broed. Dit geldt overigens niet voor alle volken. Volken, die zwaar besmet zijn met mijten, blijven vaak langer doorbroeden vanwege het compensatiegedrag van het volk. Dat probeert alsnog de winterpopulatie te vergroten. Het oxalen is dan ook een preventief middel om – indien het volk wel het voorjaar haalt – redelijk geschoond van mijten het voorjaar in te gaan. Maar genezen doet het niet, een verzwakt volk zal er niet beter van worden.

Heb je de resultaten van het oxalen nog niet opgegeven bij de NBV enquête? Doe het dan alsnog want eind december wordt de enquête afgesloten! De uitslag vind je in een volgende Imkernieuwseditie. (<http://fd10.formdesk.com/NBV/winterbehandeling2017-2018>)

De nasleep van het oxalen

Alhoewel de mijten twee dagen na de behandeling soms massaal beginnen te vallen, kan de mijtenval nog lang aanhouden. Zelfs tot in de vijfde week na de behandeling vallen er nog extra mijten als gevolg van de oxaalzuurkristallen. Vanaf de zesde week na de behandeling zal de mijtenval weer de natuurlijke sterfte laten zien. Dan staat de val op de bodemlade op een heel laag pitje. Dit is een gevolg van de decimering van de mijtenpopulatie maar ook een reactie op de herintrede van het broednestje.

Mocht je in de derde of vierde week na de behandeling nog steeds veel mijten tegenkomen op de schuiflade, ga dan niet opnieuw druppelen. Onderzoek heeft uitgewezen dat dubbel behandelende volken slechter de winter uitkomen. Met sublimeren is dit overigens niet het geval, omdat het oxaalzuur niet via het suikerwater in de maag van de bijen terecht kan komen.

Kerst is ook een periode van hoop

Met deze stemmige woorden blikken we vooruit. Moeten we dan tot in lengte van dagen onze volken blijven behandelen tegen de varroamijten? Er gloort hoop dat dit niet meer hoeft en dat is misschien maar goed ook. Steeds vaker horen we vanuit het buitenland dat de sommige middelen op basis van tijmolie minder effectief zijn geworden in ons klimaat. Er is met name twijfel gerezen bij Apiguard. Gelukkig komen daar weer nieuwe middelen voor in de plaats zoals Api Life Var en VarroMed, die ook door biologisch werkend imkers gebruikt mogen worden en zeer effectief en eenvoudig toepasbaar zijn.

Bijenhouden zonder varroabestrijding is voor veel imkers onbekend terrein. Toch is er hoop dat binnen niet al te lange tijd veel zal veranderen. Met selectie op Varroa Sensitieve Hygiënische (VSH) eigenschappen, zullen we onze jonge moeren opruimgedrag - specifiek gericht op varroamijten - kunnen meegeven via de paring op daarvoor geselecteerde bevruchtingstations. Zowel in Duitsland als in Nederland zijn er Buckfast teeltgroepen, die voor 2018 en 2019 aangekondigd hebben op hun bevruchtingsstations VSH-darrenvolken te zullen plaatsen. Met deze eigenschappen kunnen de bijenvolken mogelijk de varroamijten zelf te lijf gaan. Ongetwijfeld zal dit ook voor de Carnicateelt gaan gelden. We zullen je via Imkernieuws op de hoogte houden.

Bijenwerk in beweging

Na vijf jaar Bijenwerk in deze vorm te hebben uitgebracht wordt het tijd voor iets nieuws, zowel voor jullie lezers als voor mij als auteur van deze rubriek. Met veel plezier heb ik de afgelopen jaren de maandelijkse bijenwerkzaamheden verwoord en in beeld gebracht. Dat laatste blijf ik doen via het NBV Blog, ondersteund met eigen videomateriaal. Dus geef je op als abonnee van het **Bijenblog**. <https://www.bijenhouders.nl/blog/blijf-op-de-hoogte>

Bijenwerk krijgt een nieuwe vorm. Via een maandkalender worden de werkzaamheden kort en bondig weergegeven en eventueel doorgelinkt voor meer informatie. Er wordt daarvoor geput uit het digitale archief van Bijenwerk en andere bronnen waaronder het NBV Bijenblog, YouTube kanalen en ook zeker nieuw te ontwikkelen tekst en beeld. Op deze manier volgen we het bijenseizoen en de daarmee samenhangende werkzaamheden.

Toch liever een papieren naslagwerk onder de kerstboom?

De werkzaamheden zijn ook chronologisch vanuit Bijenwerk vastgelegd in een met prachtige foto's geïllustreerd imkerboek. Dit boek is zowel voor de ervaren als net gediplomeerde cursisten van de basis cursus Bijenhouden geschikt. Door middel van QR-codes in de tekst kun je snel YouTube video's

over de verschillende onderwerpen via je tablet of smartphone raadplegen. Zowel het traditionele imkeren in spaarkasten als het imkeren met TBH's en Dadantkasten wordt uitvoerig beschreven. Ook de gevorderden, die bijvoorbeeld zelf de koninginnenteelt willen oppakken, komen aan hun trekken. In begrijpelijke taal worden alle stappen uitgewerkt om succesvol te imkeren, waarbij het bijenvolk centraal staat. Het imkerboek is o.a. verkrijgbaar via het Bijenhuis en via de website van de auteur Ben Som de Cerff

<http://de-vlinder-en-go.nl/hobby%20imkerij%20green%20spirit/boek-%20natuurlijk%20imkeren%2C%20een%20belevenis.html>

Met dank aan Frank Moens kijk ik terug op een boeiende Bijenwerk-periode. Met de beschikbaar komende tijd ga ik me wijden aan het 4,9 mm kleine bijen project en andere leuke dingen zoals bijen videotjes maken en tuinieren. Je kunt het via de NBV Blog kunnen blijven volgen.

De auteurs van Imkernieuws en Bijenwerk Frank Moens en Ben Som de Cerff wensen je gezellige feestdagen en een gezond 2018 toe!